

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
PETER BORG COSTANZI**

Seduta tat-2 ta' Lulju, 2004

Talba Numru. 797/2003

Dr Francis Portanier

Vs

Carmelo Mallia

It-Tribunal

Ra l-Avviz li permezz tieghu l-attur talab li l-konvenut jigi kkundannat ihallas is-somma ta' tmien mija u tmienja u sittin lira Maltin u hamsa u ghoxrin centezmu (Lm868.25c) rapprezentanti hsrat minnu sofferti fil-karozza tieghu Jaguar Sovereign bin-numru ta' registrazzjoni DSP 777 f'kollizzjoni li sehhet fis-26 t'Awissu, 2002 fi Triq Dun Mauro Inguanez, Birkirkara meta l-konvenut kien qed isuq vann Transit bin-numru ta' registrazzjoni LAA 753.

Ra r-Risposta tal-konvenut li fiha eccepixxa illi l-incident in kwistjoni sehk unikament b'negligenza, traskuragni u mperizja jew nuqqas ta' tharis tar-regolamenti da parti ta' George Portanier li kien qed isuq il-vettura ta' l-attur fil-hin

ta' l-incident li njora *stop sign* fit-triq minfejn kien hiereg u baqa' diehel gewwa t-triq li kienet qed tinstaq il-vettura tal-konvenut minghajr ma ha l-prekawzjonijiet mehtiega.

Ra x-xhieda traskritta ta' George Portanier u sema' x-xhieda ta' Carmelo Mallia, x-xhieda ulterjuri ta' George Portanier, Alfred Farrugia w Anthony Willoughby.

Sema' t-trattazzjoni ta' l-avukati difensuri tal-partijiet.

Ikkunsidra

Mill-provi jirrizulta illi George Portanier, li kien qed isuq il-vettura ta' l-attur, kien qiegħed isuq fi Triq Dun Mauro Inguanez li hija triq għat-telgha li tagħti għal Psaila Street. Huwa jgħid illi qabel ma hareg għal fuq Psaila Street bl-intenzjoni li jdur lejn ix-xellug, huwa waqaf fejn hemm l-*istop sign* u mbagħad bejn l-*istop sign* u t-triq principali hemm spazju u beda miexi bil-mod biex jidhol għal fuq Psaila Street u meta zbokka għal fuq Psaila Street giet karozza misjuqa mill-konvenut fi Psaila Street gejjja f'direzzjoni opposta li kienet wrong side u b'hekk sehhet il-kollizzjoni.

Il-konvenut xehed illi huwa kien miexi fi Psaila Street gejj mid-direzzjoni tal-Hamrun sejjer fid-direzzjoni ta' Birkirkara u ried jibqa' miexi għad-dritt lejn il-Eurosport. Ezatt fejn gara l-incident kien hemm trailer ipparkjat man-naha tax-xellug tat-triq u għalhekk gibed 'il barra u fil-mument qabel ma kien qed jipprova jaqbez dan it-trailer harget il-karozza misjuqa minn Portanier minn side-road u b'hekk sehhet il-kollizzjoni. Huwa jgħid illi ma kienx għaddej bi speed.

Mir-ritratti eseħbiti jidher li l-entita' tad-daħħa ma kienetx qawwija u fil-fatt l-ammont mitlub tela' għal daħħshekk minħabba l-fatt li l-vettura ta' l-attur hija Jaguar u l-parts huma għoljin. Fir-ritratt tal-vettura misjuqa minn Mallia jidher li l-vettura tiegħu ftit li xejn għandha ħsarat. Il-ħsarat fuq il-vettura tal-konvenut huma fix-xewka tal-bumper min-naha tal-lemin u xaqq fil-fanal ta' l-indicator ezatt fuq il-bumper, mentri fil-vettura ta' l-attur id-daħħa hija ftit off-centre mill-bumper ta' quddiem.

F'materja simili hija giurisprudenza kostanti illi sewwieq li hierieg minn side-road ghandu piz kbir mitfuh fuqu li qabel ma johrog fuq it-triq principali ghandu jieqaf, jesplora t-triq sew u meta johrog, johrog bil-galbu (edging out) u minghajr ma jaghmel hsara ghall-flow tat-traffiku fuq it-triq principali. F'kull hin ghandu jzomm *a proper lookout*.

Da parti l-ohra, fir-rigward tas-sewwieqa tat-triq fuq il-main-road, ghalkemm ghandhom id-dritta m'ghandhomx jabbusaw mill-pozizzjoni taghhom. Huma tenuti wkoll li jzommu *a proper lookout*. Mill-isketch esebit tidher il-pozizzjoni tal-vetturi kif spiccaw wara li sehh l-incident, izda z-zewg partijiet jaqblu illi wara l-incident il-konvenut irriversja ftit ghalkemm il-karozza ta' l-attur baqghet fejn kienet. Man-naha tax-xellug minfejn kienet hierga l-vettura ta' l-attur kien hemm ringiela ta' karozzi pparkjati u fil-fatt il-kollizzjoni sehhet bejn wiehed u iehor hekk kif il-karozza ta' l-attur zbokkat ghall-parti li kienet clear ta' Psaila Street – ezatt oppost it-trailer ipparkjat.

F'dan ir-rigward it-Tribunal jidhirlu li japplika sew l-insenjament moghti fis-sentenza fl-ismijiet **GasanMamo Insurance Agency Limited Vs Bartolo** deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fit-2 ta' Novembru, 2001 li giet citata b'approvazzjoni fis-sentenza tal-Prim Awla tal-Qorti Civili tat-3 ta' Lulju, 2003 fl-ismijiet **Francis Borg Vs Mario Mallia et** fejn intqal:

“Utenti tat-triq kellhom kull dritt jezigu illi l-ebda vettura hierga minn go garage ma t'ostakolhom fi triqthom. **Hija ghal kollox zbaljata s-sottomissjoni illi l-fatt li utent tat-triq kien fuq in-naha hazina tat-triq, jew anqas u anqas *on the crown of the road* kien necessarjament ifisser li dan kellu xi htija ghall-incident. Multo magis meta s-sinistru jsehh ma' vettura hierga minn go triq laterali minuri w anqas u anqas minn go garage kellu juza l-massima prudenza, **specjalment jekk il-vizwali tieghu ghal gol-main road fiz-zewg direzzjonijiet tkun b'xi mod ostakolata kif kienet f'dan il-kaz, b'vetturi parkeggjati.** Kien jinkombi fuq il-konvenut, allura, l-obbligu ta' *edging out* biex jesplora sewwa t-triq u kien assolutament zbaljat li jissottometti li hu kellu d-dritt**

jistenna li l-ebda traffiku ma jitlaq minn Amery Street fuq naha hazina tat-triq.”

Fl-istess hsieb vide wkoll Edgar Galea nomine Vs Benny sive Benedict Buhagiar deciza mill-Prim Awla fit-2 t'Ottubru, 2002.

It-Tribunal jidhirli li l-kawza prossima tal-kollizzjoni in kwistjoni hija s-sewqan ta' Portanier li meta kien hierieg ghal fuq il-main road ma esplorax sew it-triq qabel ma hareg ghal fuqha u dan partikolarment billi l-vizwali tieghu kienet ristretta hafna minhabba li kien hemm karozzi pparkeggjati fuq in-naha tax-xellug tieghu u ghalhekk meta hareg kellu joqghod attentissimu u jkun cert li jista' jespleta din il-manuvra minghajr xkiel.

Portanier kien jew kellu jkun konxju li ezatt faccata tieghu minfejn ried johrog, cjoé fin-naha l-ohra tat-triq ta' Psaila Street kien hemm trailer ipparkjat u ghalhekk seta' facilment jinduci illi t-traffiku li kien gej min-naha tax-xellug tieghu kellu necessarjament ikollu johrog *on the crown of the road* biex jaqbez dan it-trailer ipparkjat – kif fil-fatt ghamel il-konvenut.

L-oneru fic-cirkostanzi partikolari kien kompletament fuq l-attur li kellu jesplora sew it-triq, jigifieri *a proper lookout* u meta johrog fuq it-triq principali dan ikun bil-mod u b'mod prudentissimu.

Il-konvenut kien fuq il-main road u kellu d-dritta u kien hemm raguni gustifikata ghaliex huwa mar *on the crown of the road*. Wiehed irid izomm quddiem ghajnejh illi l-isketch ma jurix il-vettura tal-konvenut kif spiccat mal-habta billi l-konvenut irriversja wara l-incident, izda jekk wiehed ipoggi l-vettura tal-konvenut f'pozizzjoni li tkun qed tmiss mal-vettura ta' l-attur juri bic-car illi l-konvenut kien qed isuq fuq l-unika trajjettorja permessibbli ghalih fic-cirkostanzi kif kienu fit-triq li kien ghaddej minnha.

Il-fatt li Portanier hariglu minn side-road min-naha tal-lemn tieghu fejn kien kien hemm ringiela karozzi pparkjati

Kopja Informali ta' Sentenza

u ghalhekk kellu vizwali ristretta ma timmilitax kontra tieghu izda se mai timmilita aktar kontra Portanier.

Illi ghalhekk it-Tribunal huwa tal-fehma illi l-kollizzjoni in kwistjoni sehhet minhabba sewqan negligenti u mprudenti ta' Portanier u mhux tal-konvenut.

Illi minhabba l-premess m'huwiex necessarju li t-Tribunal jidhol f'ezami tal-*quantum* izda ghal kull buon fini jirrileva illi d-danni pretizi mill-attur gew debitament kwantifikati u jinsabu konfortati mis-surveys u ma jirrizultax sodisfacentement pruvat illi qabel il-kollizzjoni, l-vettura ta' l-attur kellha xi daqqa ohra li kienet ghadha ma ssewwitx. Dan qieghed jinghad semplicement *obiter* stante illi t-talba ta' l-attur ser tigi michuda billi l-konvenut ma jahtix ghall-incident in kwistjoni.

Ghal dawn ir-ragunijiet it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jilqa' l-eccezzjoni tal-konvenut u konsegwentement jichad it-talba ta' l-attur u dan billi l-kollizzjoni in kwistjoni ma sehhitx b'responsabbilta' tal-konvenut. Bl-ispejjez kontra l-attur.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----